

hamboorg.city

Betriebliche Altersvorsorge (bAV) — Betriebsrente пояснено просто

Що таке betriebliche Altersvorsorge, як працює Entgeltumwandlung і чому bAV особливо корисна для працівників у Німеччині.

Deutsche Begriffe: betriebliche Altersvorsorge | bAV | Direktversicherung | Pensionskasse | Entgeltumwandlung | Betriebsrente | Arbeitgeberzuschuss

Що таке betriebliche Altersvorsorge?

betriebliche Altersvorsorge (скорочено: **bAV**) — це другий рівень пенсійного забезпечення в Німеччині — поряд з **державною пенсією** (рівень 1) та **приватним забезпеченням** (рівень 3). При bAV працівник накопичує кошти на пенсію через роботодавця. Основна перевага: існують **податкові пільги** та часто **внески від роботодавця**.

З 2002 року **кожен працівник** у Німеччині має **юридичне право** на betriebliche Altersvorsorge через Entgeltumwandlung (§ 1a BetrAVG). Це також стосується **іноземних працівників** з трудовим контрактом у Німеччині.

Як працює Entgeltumwandlung?

При **Entgeltumwandlung** (також називається: конвертація зарплати) ви відмовляєтесь від частини вашої **валової заробітної плати**. Ця сума замість цього вноситься на контракт накопичення на пенсію. Перевага: розраховуються **менші податки** та **менші внески до соціального страхування** на конвертовану суму.

Приклад розрахунку (2026)

	Без bAV	З bAV (200 €/місяць)
Валова зарплата	3.500 €	3.500 €

	Без bAV	З bAV (200 €/місяць)
Конвертація	0 €	200 €
Оподатковуваний дохід	3.500 €	3.300 €
Чиста зарплата (прибл.)	2.300 €	2.190 €
Фактичні витрати	—	прибл. 110 €

Результат: Ви вносите 200 € до bAV, але ваша чиста зарплата зменшується лише на прибл. **110 €**. Решту 90 € ви економите завдяки меншим податкам та внескам. Це як **знижка від держави**.

Внески від роботодавця — Обов'язок з 2022 року

З **1 січня 2022** роботодавець повинен при Entgeltumwandlung сплатити **внесок не менше 15%** від конвертованої суми — якщо роботодавець економить внески до соціального страхування через конвертацію (§ 1a Abs. 1a BetrAVG). Це стосується **всіх видів реалізації**.

Приклад:

- Ви конвертуєте **200 €/місяць**
- Роботодавець сплачує не менше **30 €/місяць** (15% від 200 €)
- **Загальний внесок:** 230 €/місяць до вашої Betriebsrente
- Багато роботодавців добровільно сплачують **більше** (20-50% або навіть 100%)

Порада: Запитайте у свого роботодавця про **конкретний розмір внеску**. Деякі компанії пропонують більш щедрі умови, ніж законодавчий мінімум.

Звільнення від оподаткування та верхні межі (2026)

Межа	Сума (на місяць)	Сума (на рік)
Entgeltumwandlung, звільнена від податку	до 604 €	до 7.248 €
Entgeltumwandlung, звільнена від соцстраху	до 302 €	до 3.624 €
Рекомендується мінімум	100-200 €	1.200-2.400 €

Межі звільнення від податків та соцстраху базуються на **базі для розрахунку внесків** державного пенсійного страхування (Захід) і коригуються щорічно.

5 видів реалізації bAV

Існує п'ять способів реалізації betriebliche Altersvorsorge. Роботодавець обирає вид реалізації:

1. Direktversicherung (найбільш поширена форма)

- Роботодавець укладає **поліс страхування життя** на життя працівника
- **Переваги:** Просто, прозоро, права належать працівнику
- **Недоліки:** Дохід часто низький (гарантована процентна ставка), обмежена гнучкість
- **Найкраще для:** Малих та середніх підприємств

2. Pensionskasse

- Подібно до Direktversicherung, але через **пенсійний фонд**
- **Переваги:** Часто вищий дохід, ніж Direktversicherung
- **Недоліки:** Менш поширено, залежить від галузі
- **Найкраще для:** Великих компаній та певних галузей (напр., хімія, металургія)

3. Pensionsfonds

- Інвестує більше в **акції** та інші форми інвестицій
- **Переваги:** Вищі можливості доходу
- **Недоліки:** Вищий ризик, складніше
- **Найкраще для:** Компаній, що прагнуть вищих доходів

4. Unterstützungskasse

- Зовнішня установа пенсійного забезпечення, фінансована роботодавцем
- **Переваги:** Немає верхньої межі для внесків, звільнених від податку (§ 4d EStG)
- **Недоліки:** Немає прямого права вимоги для працівника, захист від неплатоспроможності через PSVaG
- **Найкраще для:** Вищезаробітних осіб, які хочуть вносити більше ліміту

5. Direktzusage (Пенсійна гарантія)

- Роботодавець виплачує пенсію **безпосередньо зі своїх активів**

- **Переваги:** Гнучкий дизайн, без верхньої межі
- **Недоліки:** Залежить від платоспроможності роботодавця
- **Найкраще для:** Керівників та керівних співробітників

Що відбувається при зміні роботи?

Це одне з найважливіших питань — особливо для іноземців, які можуть змінити роботодавця або залишити Німеччину:

Портативність (передача)

- **Direktversicherung та Pensionskasse:** Контракт може зазвичай бути **передано** новому роботодавцю або **продовжено приватно**
- **Pensionsfonds:** Передача можлива, але не гарантована
- **Unterstützungskasse та Direktzusage:** Зазвичай **неможна передати** — право вимоги залишається у старого роботодавця

Набуття права на пенсію

Ваші права на bAV негайно **набуваються**, якщо вони фінансуються через **Entgeltumwandlung**. Це означає: навіть якщо ви залишите компанію, ви зберігаєте своє право.

Для **фінансованих роботодавцем** гарантій: права набуваються після **3 років роботи** та від **21 року**.

Повернення на батьківщину

Якщо ви залишите Німеччину:

- Ваші права на bAV **залишаються** — ви отримаєте пенсію пізніше
- **Виплата** здійснюється також за кордон (після досягнення пенсійного віку)
- **Дострокове припинення** зазвичай **неможливе** (на відміну від приватного пенсійного страхування)
- У деяких випадках може бути сплачено **компенсаційна виплата**, якщо місячна пенсія нижче мінімальної суми

Виплата — Що я отримаю у старості?

Betriebsrente виплачується з **пенсійного віку** (наразі 67 років) як:

- **Місячна пенсія** (довічно)

- **Одноразова виплата капіталу** (залежно від контракту)
- **Змішана форма** (частина капіталу + пенсія)

Податки та внески на Betriebsrente

Важливо: Betriebsrente у старості **повністю оподатковується** і застосовуються **внески до страхування здоров'я та довгострокового догляду:**

- **Податок на доходи фізичних осіб** відповідно до індивідуальної ставки (у старості зазвичай нижче)
- **Страхування здоров'я:** повна ставка внеску (частина працівника + роботодавця)
- **Страхування довгострокового догляду:** повна ставка внеску
- З 2020 року існує **звільнення від оподаткування** для Betriebsrente при страхуванні здоров'я (2026: прибл. **176,75 €/місяць**)

Поради для іноземних працівників

- **Активно запитуйте** свого роботодавця про bAV — багато іноземців не знають, що у них є юридичне право
- **Використовуйте внески від роботодавця:** Беріть щонайменше 15% — краще, якщо роботодавець платить більше
- **Використовуйте податкові пільги:** Через Entgeltumwandlung ви економите податки та внески
- **Перевірте портативність:** Перед зміною роботи з'ясуйте, чи можна передати контракт
- **Комбінація:** bAV доповнює державну пенсію — разом з приватним забезпеченням (напр., ETF-плани накопичення) ви отримуєте надійне пенсійне забезпечення

--- Стан: березень 2026. Вся інформація без гарантій.